

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 40.— Din, za naročnike v inozemstvu 60.— Din letno. Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 1 Din za vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg poštne še 25 Din.

Telefon uredništva
štev. 812

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat 1 Din. Inzeratni davek posebej. Oznanila sprejema upravništvu lista.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

Volitve zastopnikov osnovnošolskega in meščansko-šolskega učiteljstva v višji šolski svet.

Na temelju razpisa pokrajinske uprave, oddelka za prosveto, s katerim so razpisane nove volitve naših zastopnikov v višji šolski svet, pozivljamo vse tovariše in tovarišice, organizirane v UJU poverjeništvo Ljubljana, da volijo disciplinirano naše kandidate, ki jih je postavil širji sosvet na svoji seji dne 28. decembra 1922 s soglasnim sklepom ob navzočnosti predsednikov oziroma delegatov vseh okrajnih učiteljskih društev.

Vsak volilni upravičenec voli na podlagi naredb po dva zastopnika kot člana in po dva zastopnika kot namestnika.

Širji sosvet je na svoji seji posebno poudaril princip, da je smatrati namestnike(-ce) popolnoma ravnopravnim prvim članom, ker imajo vsak čas pravico vstopiti za svoje člane na seje višjega šolskega sveta in je zato potreba samo sporazuma med članom in namestnikom(-co).

Naša organizacija izvršuje sklep širjega sosveta in določa za razpisane volitve 3 volilna okrožja, zato določa porazdelitev volilnih upravičencev nastopno:

Tovarišice in tovariši okrajnih učiteljskih društev:

Mežiška dolina, Maribor, Maribor (okolica), Maribor (mesto), Sv. Lenart, Ljutomer, Murska Sobota, Dolenja Lenjava, Ormož, Ptuj, Slovenjgradec in Kojnc

zapišejo na glasovnice:

Člana: 1. TOMAŽIČ IVAN, nadučitelj v Mariboru.

2. GNUS ANTON, šolski ravnatelj na Dolu pri Hrastniku.

Namestnika: 1. GODEC MARIJA, učiteljica v Limbušu ob Dravi.

2. MIKLAČIČEVA JANJA, nadučiteljica v Kranju.

Tovarišice in tovariši okrajnih učiteljskih društev:

Šmarje - Rogatec, Šoštanj, Slov. Bistrica, Gornji Grad, Savinjsko, Celje, Laško, Kozje, Brežice - Sevnica, Krško, Novo mesto in Litija

zapišejo na glasovnice:

Člana: 1. GNUS ANTON, šolski ravnatelj na Dolu pri Hrastniku.

2. JELENC LUKA, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani.

Namestnika: 1. MIKLAČIČEVA JANJA, nadučiteljica v Kranju.

2. WASCHTE ILKA, strokovna učiteljica v Ljubljani.

Tovarišice in tovariši okrajnih učiteljskih društev:

Kočevje, Logatec, Ljubljana (okolica), Ljubljana (mesto), Radovljica, Kranj, Kamnik in Črnomelj

zapišejo na glasovnice:

Člana: 1. JELENC LUKA, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani.

2. TOMAŽIČ IVAN, nadučitelj v Mariboru

Namestnika: 1. WASCHTE ILKA, strokovna učiteljica v Ljubljani.

2. GODEC MARIJA, učiteljica v Limbušu ob Dravi.

Pozivljamo vse tovarišice in tovariše, da izpolnijo svoje glasovnice natanko v zgoraj navedenem redu in da se ravnajo točno in vestno do izdanih predpisih in določenih okrožjih ter tako pripomorejo, da se ne izgubi noben naš glas.

Kandidate volimo brez ozira na to, kateremu delu Slovenije pripadajo. Izvo-

ljeni od nas vseh, bodo zastopali tudi v višjem šolskem svetu interese nas vseh! Ker nastopimo na volitvah disciplinirano v interesu ugleda in koristi svojega

Udruženje Jugoslovanskega Učiteljstva v Beogradu, poverjeništvo Ljubljana,

dne 10. januarja 1923.

Rudolf Dostal,
strokovni tajnik.

Mirko Fegic,
glavni blagajnik.

Ivan Dimnik,
urednik »Uč. Tov.«

Razpis volitev zastopnikov učiteljstva srednjih šol in učiteljskih ter meščanskih in ljudskih šol za višji šolski svet v Ljubljani.

Izza dne 1. februarja 1921 posluje v ozemlju Slovenije višji šolski svet v Ljubljani, ki je sestavljen po določilih kraljevske uredbe z dne 23. januarja 1921. (Službene Novine št. 40 iz leta 1921.).

Po členu 10. te uredbe, ki je bila predložena zakonodajnemu odboru ter je v smislu člena 130. ustave za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 28. junija 1921 postala zakon, ker odbor v postavljenem roku o njej ni izdal nobene odločbe, poteče poslovna doba višjega šolskega sveta in članov in namestnikov, ki se v smislu te uredbe imenujejo ali volijo samo za dveletno dobo, z dnem 31. januarja 1923.

Med člani, ki se volijo, sta v smislu člena 2., točke 6., dva zastopnika srednjih šol in učiteljskih in so v smislu čl. 2., točke 7., trije zastopniki učiteljev meščanskih in ljudskih šol. Za te člane se v smislu zadnjega odstavka člena 2. tudi volijo namestniki.

Člen 6. pa določa:

Zastopniki učiteljstva se volijo v dveh skupinah.

Skupina A.

V skupini učiteljev srednjih šol in učiteljskih voli vsak upravičenec enega zastopnika in enega namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih srednjih šolah in učiteljskih

stanu in šolstva. smo uverjeni o častni izvolitvi enotne kandidatne liste, ki jo je soglasno sklenil širji sosvet, v katerega imenu izdajamo ta proglas!

šolskih nameščenih ravnatelji, profesorji in suplenti, za srednje šole in učiteljska usposobljeni telovadni učitelji in učitelji glasbe.

Profesorji in učitelji zasebnih srednjih šol in učiteljskih imajo volilno pravico le, če poučujejo najmanj 14 ur na teden. Za presojanje volilne pravice je merodajen urnik, ki je bil določen ob pričetku šolskega leta, v katero pade volitev. Ravnatelj ima volilno pravico tudi, če imajo manj učnih ur ali če so pouka prosti.

Izvoljena sta tista dva za zastopnika in za namestnika, ki imata največ glasov.

Skupina B.

V skupini učiteljev meščanskih in ljudskih šol voli vsak upravičenec dva zastopnika in dva namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih meščanskih in ljudskih šolah nameščenih ali šolskim oblastvom prideljeni učitelji javnih meščanskih ali ljudskih šol z zrelostnim izpitom, nadalje učitelji na zasebnih meščanskih šolah, ki poučujejo najmanj 18 ur na teden, končno učitelji na zasebnih ljudskih šolah, ki imajo zrelostni izpit in jim je poverjen popolni razredni pouk.

Za zastopnike so izvoljeni tisti trije, ki imajo največ glasov. Enako se izvolijo namestniki.

Vadniški učitelji in učitelji meščanskih in ljudskih šol, ki poučujejo začasno

delo in gradiva. Metoda učenja je redno spremljana z dolgočasnostjo, enoličnostjo, ravnodušjem, ki uničuje interes in ovira šolo ter njen vpliv na notranji razvoj osebnosti.

3. Šola in metoda dela morata paziti na racionalni razvoj celega človeka, telesne in duševne sposobnosti, intelekt, duševnost in uglednost; šola učenja pa pretvori vse v »učenje«, začeni z veronaukom in poezijo.

4. Metoda dela se ravna po učenčevi sposobnosti in moči na posameznih stopnjah razvoja; šola učenja se na to ne ozira, skrbi samo, da pripomore k čim večjemu znanju.

5. Šola, z metodo dela, razvija človeka in ga napravi sposobnega za delo, bodisi za uporabo gotovega znanja, bodisi za ustvarjanje novega; ona izobrazuje razvija slutnje, obče poglede orientacije v predmetu; pazi na človekovo osebnost v najjačšem razvoju. Šola in metoda učenja razvijata človeka, nagnjenega k učenju, in podvrženega k pasivnemu sprejemanju gotovega znanja; šola »učenja« orjantira v knjigah in sistemih, toda ne z vsakdanjim izkustvom, življenjem in vplivom narode in družbe.

6. Metoda učenja: ali poviša nauk nad življenje, zanemara osebnost; ali pa ponižuje nauk na sredstvo v šolski prevari, a s tem navaja tudi na prevare v življenju.

7. Metoda dela računa z individualnimi sposobnostmi; metoda učenja dela nasilje tem sposobnostim, bodisi s kaznimi ali nagradami, bodisi z grožnjami in obljubami.

LISTEK.

V.:

„Metodika šole rada.“

(Dr. Jure Turič, prof. viš. ped. šk. v Zagrebu.)*

Knjiga je namenjena predvsem kot nekaj priročnik učiteljem osnovnih, meščanskih in nižjih srednjih šol ter ima namen določiti elemente izobrazbe in uči najti gradivo, iz kojega se morejo razviti ti elementi ter sredstva in predvsem način, potem kojega učenec z najmanjšim trudom in v najkrajšem času pridobi in tudi uveljavlja svojo izobrazbo. Teh smotrov pa »Metodika« ne podaja po nikaki šabloni, kajti učiteljevo delo, če hoče biti le trajno in uspešno, mora prilagoditi svoje postopanje vedno socialnim in ekonomskim prilikam šolskega kraja, prisojenim in prirojnim posebnostim posameznega učenca in miljeju, v katerem je učenec zrasel. Skratka: glavni pogoj uspeha pri šolskem delu je individualiziranje.

V uvodu, kjer govori pisatelj, o: nalogi pouka v splošnem, kojemu bodi podlaga princip samodelavnosti, poudarja važnost onih psihiških momentov, ki pridejo pri očitani metodi poseben v poštev. Zaznavati (zanjicivati) mora učenec hoté in samostojno; s pomočjo domiselnosti

* Glej rubr. »Nove knjige i. dr. publikacije«.

(mašte) ustvarjati samostojno sestavljene predstave ki pa morajo odgovarjati resničnosti. Daje se mora potom pouka naučiti otroka, da samostojno in točno misli, t. j. umeti mora določiti posamezne predstave, analizirati in abstrahirati, kombinirati in vsvarjati relacije. Važna je tudi vezba spomina in predvsem način, kako si učenec prisvoji snov najlažje zapomni; pri tem naj opazi mehanske pripomočke sam. Tudi obliko, v kateri učenec najjasneje in najtočneje izrazi svoje misli, naj poišče samostojno. Pouk mora razvijati v učenca estetični čut (=elemente okusa); interes: empirijski za zbiranje iskustev z domiselnostjo in zaznavanjem, spekulativni za razjasnjevanje, simpatijski za umevanje tujega žitja, socialni za družbo in religijski za umevanje bistev izven tega sveta. Interes navaja k veselju do delu in je predpogoj za razvoj moralnega značaja. Šola upošteva tudi telesno stran; pazi mora na razvoj živčnega sistema, telesno moč; razviti težnjo za zdravjem in močjo, kot predpogojem za uspešno delo v življenju.

Vsebinska izobrazbe (Sadržaj obrazovanosti) razvija poglavlje svoboda in samostojnosti kot načina (narodove) človeške eksistence. Duh razvija svojo izobrazbenost (obrazovanost) pod vplivom človeške narave, narode, družbe, države, lastnega in družbenega življenja. Šola uporablja kulturo in civilizacijo tako, da človeški duh zavestno deluje na razvoj prepričanja, plemenitih navad, elementov osvobodjenja, torej

vsebinske izobrazbe (=dakle sadržaja obrazovanosti). — Pouk naj zasleduje vedno posebne socialne smotre. Pravilno pojmovani interesi poedina zahtevajo, da se vsakdo pripravi za oni poklic (posel), za kojega ima največ sposobnosti. Že osnovna šola lahko upoti učenca na njegov bodoči poklic in daje s tem družbi največje ter najspretnije delavce. — Šola mora naučiti ceniti narodove kulturne dobrine pred tujimi in s tem razvijati v vseh članih naroda isti duh ter iste interese; s tem jih ujednjuje in daje temelj družabnemu sožitju. To pa je že podlaga za civiliziranje, prilagodenje državni organizaciji, koja omogoča kulturno življenje. Važna naloga šolskega dela je, da učenec državo spozna in jo ceni. — Potrebno je tudi, da je kvaliteta izobrazbe ista za vse člane naroda, kajti takšna socialna in nacionalna vsebina (sadržaj) izobrazbe bo premostila plemenske, konfesionalne, socialne in ekonomske razlike.

V odstavku v metodi podaje pisatelj sliko o razliki med metodo »učenja« in metodo dela iz česar je jasno razvidno njegovo stališče napram stari šoli!

1. Metoda dela stremi za tem, da z malim znanjem čim bolje izvežba in razvije osebne sposobnosti in sile; metoda učenja pa gre za čim večjo množino znanja.

2. Metoda dela navaja učenca, da preživi življenje tudi v duševnem delovanju, vzbuja interes za isto, ter razvija osebnost pod vplivom